

PRONÁSLEDOVÁNÍ v soudobém boji

Úspěšné rozvíjení útoku vlastních vojsk v hloubce nepřátelské sestavy vytváří vždy možnosti a podmínky k přechodu do pronásledování, přičemž nepřítele k odchodu buď donutíme, nebo odchází záměrně.

Proto hlavním úkolem pronásledování je **dokončit zničení odcházejícího nepřítele**. Pronásledování v soudobém boji má zvláště tyto charakteristické rysy:

- úporný boj o vyjití do boku a týlu nepřítele,

- rychlý spád boje a jeho rozvíjení ve vysokém tempu na široké frontě a do velké hloubky,

- snaha přetnout cesty odchodu hlavních sil nepřítele a úsilí zabránit mu v zaujetí obrany na nových obranných čarách v hloubce,

- složitost velení a organizace nepřetržité součinnosti,

- značné prodloužení přísunových a odsunových cest.

Nepřítel se bude snažit způsobovat pronásledujícím vojskům ztráty — zvláště na směru odchodu hlavních sil — zdržovat jejich postup a tak získávat čas k zaujetí obrany na dalších obranných čarách v hloubce. Proto použije často i pozemní jaderné údery, využije výhodné terénní čáry pro obranu krycích jednotek, místní protizteče, široce využije léček a zatrasených nebo zničených prostorů. K úplnému zničení odcházejícího nepřítele je třeba ničit jeho hlavní síly jadernými údery, údery letectva, palbou dělostřelectva i ostatními prostředky ničení, vytrvale a houževnatě ho pronásledovat částí sil **čelně** a rychlým a rozhodným vyjitím

hlavních sil divize (pluku) na jeho cesty odchodu, rozdělovat ho a ničit po částech.

Hlavní podmínkou k dosažení stanoveného cíle je **vyjít do boků a týlu** odcházejícího nepřítele, přetnout jeho cesty odchodu a zabránit mu zaujmout obranu na nových obranných čarách v hloubce. Proto ho musíme pronásledovat **nepřetržitě** ve dne i v noci s plným vypětím sil, za každého počasí a s využitím maximálního počtu komunikací, vedoucích rovnoběžně se směrem jeho odchodu. Odkrytá křídla nepřítele sice poskytují možnost obcházení jeho vojska (zvláště zahajuje-li nepřítel odchod po neúspěšném střetném boji), ale současně to však vyžaduje spolehlivé zabezpečit vlastní křídla a boky. Je důležité **včas** zjistit zahájení odchodu, abychom zabránili nepříteli nepozorovaně vyjít z boje a neztratili s ním dotyk. Charakteristické znaky jeho odchodu mohou být:

- pozemní jaderné údery na první sledy našich vojsk,

- přemísťování raketových útvarů a technických zařízení pro kompletaci raket do hloubky jeho obrany,

- zvýšený pohyb vojsk a automobilních proudů do týlu nepřítele,

- zesílení protivzdušné obrany,

- přemísťování silných rádiových stanic a radiolokátorů do hloubky,

- vyvádění částí sil prvního sledu a snížení počtu dělostřeleckých a minometných baterií přímo zabezpečujících boj,

- silné palebné přepady a protizteče omezenými silami,

- odchod vojsk v sousedních úsecích fronty,

- vyvádění týlových útvarů a jednotek a příprava obranných čar v hloubce,
- příprava různých objektů k destrukci a ničení, případně požáry a výbuchy za linií fronty.

Závěry o přípravě nepřítele k odchodu děláme jen na základě hluboké analýzy a

vzájemného pozorování údajů průzkumu všeho druhu, aniž bychom pouštěli se zřetele čas a iniciativní činnost velitelů podřízených jednotek a útvarů. Jestliže útvary a jednotky zjistí odchod nepřítele, okamžitě zahajují pronásledování, aniž čekají na rozkaz.

Bojové úkoly

Při pronásledování, kdy vedeme boj s odcházejícím nepřítelem, bude obsah a hloubka bojových úkolů divize (pluku) záviset zvláště na:

- zámyslu operace (boje) v daném prostoru,
- stupni zničení nepřítele jadernými zbraněmi a ostatní prostředky,
- síle nepřítele a předpokládaném charakteru jeho činnosti,
- množství přirozených nebo předem připravených obranných čar v hloubce,
- charakteru přírodního prostředí v daném prostoru,
- síle, složení a vyčerpanosti vlastních vojsk.

Bojový úkol pro pronásledování stanovíme na značnou hloubku tak, aby vojska musela usměrňovat svoji činnost k rychlému pronikání do hloubky, předejít nepřítele v ovládnutí výhodných obranných čar a přetnout jeho cesty odchodu. Splnění bojového úkolu vyžaduje smělá a účelná rozhodnutí, jakož i rozhodnou a iniciativní činnost vojsk.

Bojová sestava vojsk

Pronásledování není jen pouhý pohyb vpřed, aniž jde o bojovou činnost s různými specifickými rysy. Je vlastně útok, jehož cílem je zničit odcházejícího nepřítele. To ale kromě jiného znamená, že útvary a jednotky musí být v průběhu pronásledování připraveny vést střetný boj, zdolávat obranné čáry, násilně překonávat vodní překážky z chodu, odrážet protizteče a rychle obcházet ohniska odporu a pronikat do hloubky sestavy nepřítele. To vyžaduje vytvářet bojovou sestavu divize (pluku) se všemi prvky, jako v normálním útočném boji.

Bojová sestava divize (pluku) při pronásledování bude záviset na charakteru bojového úkolu, charakteru nepřátelské činnosti, způsobu pronásledování, šířky

Divizi obvykle stanovíme

- bližší úkol
- směr dalšího pronásledování
- úkol dne

Jako **bližší úkol** lze podle situace stanovit — **zničit krycí jednotky a útvary nepřítele, přehradit cesty odchodu hlavních sil nepřátelské divize a zničit je.**

Jako **úkol dne** pak znemožnit nepřítele zaujetí obrany na další obranné čáře a ovládnout výhodné čáry zabezpečující další rozvíjení bojové činnosti.

V případě, kdy v průběhu pronásledování odcházejí hlavní síly nepřítele do značné hloubky, divizi obvykle nastavíme bližší úkol, ale určíme jen směr pronásledování a úkol dne.

Plukům zpravidla stanovíme jen **bližší úkol a směr dalšího pronásledování.** Plukům, které pronásledují rovnoběžně, určíme hlubší úkol, než plukům, které pronásledují čelně. V některých případech můžeme tankovým plukům při rovnoběžném pronásledování stanovit bojový úkol jako divizi — na celou hloubku.

Divize (pluk) pronásleduje odcházejícího nepřítele ve svém útočném pásmu. Ovšem při bojové činnosti v hloubce neurčujeme zpravidla útočné pásmo, ale jen směr pronásledování.

pásma pronásledování a počtu a stavu komunikací.

Přitom bojová sestava musí zabezpečovat:

- neprodlené využití účinků jaderných úderů k úplnému zničení nepřítele,
- vysoké tempo pronásledování,
- možnost uskutečňovat široký manévr na bocích a křídlech nepřátelské sestavy,
- narůstání úderné síly do hloubky,
- udržování nepřetržité součinnosti a pevné velení vojskům,
- co nejmenší zranitelnost jadernými zbraněmi a ostatními prostředky hromadného ničení.

V průběhu pronásledování může docházet i k různé kombinaci v bojové sestavě

podle vývoje situace. Vojska při čelním pronásledování mohou tento úkol plnit v bojové nebo v předbojové sestavě, zatímco hlavní síly divize (pluku) vedoucí rovnoběžně pronásledování se mohou přesunovat v proudech, což umožňuje dosahovat vysokého tempa pronásledování. Vlastní uskupení sil a prostředků se zpravidla vytváří až v průběhu pronásledování.

K ovládnutí přepravišť přes vodní toky, důležitých komunikačních uzlů nebo jiných objektů na cestách odchodu nepříteli se vysílají pluky při rovnoběžném pronásledování předsunuté odřady. Divize kromě toho může ještě na důležitém směru vysadit taktický vzdušný výsadek. Vzhledem ke specifice bojové činnosti za pronásledování je výhodnější vyslat předsunuté odřady ze sestavy pluků, než jeden silný předsunutý odřad ze sestavy divize. Těmto předsunutým odřadům můžeme kromě běžných úkolů stanovit i takové úkoly jako je ovládnutí letišť, zničení prostředků napadení, základěn pro kompletaci jaderných hlavic, zničení některých odcházejících proudů nepřítelů a dezorganizování jeho odchodu.

Předsunuté odřady musí být dostatečně silné a schopné rychle pronikat ke stanoveným objektům a zmocňovat se jich. Proto předsunutý odřad pluku bude zpravidla vytvářen z tankového praporu, zesíleného dělostřelectvem, ženijními a chemickými jednotkami a podle potřeby i motostřeleckými jednotkami. Je-li předsunutý odřad vytvořen z motostřeleckého praporu, pak mu přidělíme kromě dělostřelectva, ženijních a chemických jednotek tanky a také PTRS. Vysílá-li předsunutý odřad divize, vyčleňuje do něj zesílený tankový nebo motostřelecký pluk.

Vzhledem ke specifice pronásledování může být pohyblivost a tempo postupu předsunutých odřadů přibližně stejná jako u ostatních útvarů a jednotek. Při značném odporu nepřítelů nestačí někdy předsunuté odřady včas vyjít do stanovených prostorů. Z toho důvodu klademe zvláštní význam činnosti taktických vzdušných výsadeků. Jejich úkolem bude zmocňovat se přeprav (mostů), komunikačních uzlů a jiných důležitých objektů na cestách odchodu nepřítelů. Příznivý vliv na použití taktických vzdušných výsadeků bude mít i ta skutečnost, že zpravidla na směru pronásledování bude mít nepřítel snižovou účinnost své protivzdušné obrany

v důsledku nutného přemísťování jejich prostředků do hloubky.

Uskupení sil divize (pluku) do bojové nebo předbojové sestavy se zpravidla nebude lišit od sestavy v útočném boji. Při vytváření sestavy pro přesun útvarů (jednotek), což se zpravidla děje při zahájení rovnoběžného pronásledování nebo při rozvinování do předbojové a bojové sestavy, může mít divize tuto sestavu:

Na čelech a na bocích útvarů přesunujících se v proudech vedou průzkum průzkumné skupiny divize a pluků. Hlavní síly se přesunují pod ochranou zajištění. Odřady zabezpečení pohybu zpravidla začleníme bezprostředně za zajišťovací jednotky. Divize se přesunuje po několika osách, pluk pak po jedné až po dvou osách, pluk na samostatném směru i po třech osách. Tankové pluky (prapory) vysílá na hlavním směru pronásledování po rovnoběžných komunikačních s cestami odchodu nepřítelů. Pronikají rázně do jeho boků, přetínají cesty odchodu jeho hlavních sil a rozhodnými údery z boků a týlu ničí ho po částech.

Oddíl vojskových raket se přesunuje na směru přesunu hlavních sil divize poblíž čela jednoho z praporů. Vysílá-li divize předsunutý odřad, může do jeho sestavy začlenit jednu baterii oddílu vojskových raket.

Protitanková záloha a pohyblivý odřad zatarasovací se přesunuje za čelními pluky (prapory) na té ose, která je ohrožena možnou protiztečí nepřátelských tanků. Divizní protiletadlový útvar se přesunuje po bateriích v předvoji (PO) nebo v sestavě útvarů, které brání. Za pluky (prapory) prvního sledu se přesunuje divizní (plukovní) dělostřelectvo po jedné až po dvou osách v pohotovosti k rozvinutí a k zahájení palby.

Pluk (prapor) druhého sledu (nebo vševojsková záloha) se přesunuje za dělostřelectvem.

Velitelské stanoviště divize se přesunuje v čele jednoho z proudů hlavních sil a předsunuté velitelské stanoviště pak zpravidla v čele jiného proudu nebo v sestavě předvoje. Velitel a štáb pluku se přesunuje zpravidla v sestavě předvoje pluku.

Při rozvinování vojsk k boji se místa velení rozvinují obdobně jako v útočném boji.

Zvláštnosti rozhodnutí pro pronásledování

Rozhodnutí k pronásledování se obvykle přijímá podle mapy na základě zpráv o předpokládaném odchodu nepří-

tele a upřesňuje se při zahájení odchodu nepřítelů v souladu se vzniklou situací. Zvláště vzhledem k vysokému tempu a

značně hloubce pronásledování musí velitel a štáb správně předvídat nejen možný charakter bojové činnosti s odcházejícím uskupením nepřítele, ale i s těmi silami, které může přisunout z hloubky, popřípadě ze stran.

V rozhodnutí pro pronásledování řešíme v podstatě stejné otázky jako v normálním útočném boji s výjimkou některých zvláštností, které vyplývají z podstaty pronásledování. Tak např. v zámyslu rozhodnutí je třeba předvídat zničení především toho nepřátelského uskupení, které se snaží vyjít z boje a zaujmout novou obrannou čáru. Směr hlavního úderu volíme tak, abychom dosáhli rozdělení hlavního uskupení nepřítele a jeho ničení ve výhodném prostoru. Způsob použití ZHN volíme tak, aby v maximální míře ztěžoval odchod nepříteli, snižoval jeho bojeschopnost a také, aby vlastní vojska mohla jejich účinků rychle využít ke konečnému zničení nepřítele. V důsledku neustálého pohybu mohou se cíle během jaderných úderů přemístit. Z toho důvodu bude výhodné vést některé jaderné údery letectvem. Pozemní jaderné údery k znesnadnění manévru nepřítele použijeme jen tehdy a tak, abychom jimi neomezili manévr vlastních vojsk.

Při tvorbě bojové sestavy vycházíme z potřeby, aby v hlavním uskupení, které je určeno k rovnoběžnému pronásledování, bylo co nejvíce tanků. K čelnímu pronásledování a poutání nepřítele stačí zpravidla vyčlenit jen menší část tanků.

Způsob manévru stanovíme tak, aby zabezpečoval vyjití hlavních sil na cesty odchodu nepřítele a možnost úderu, ve-

doucího k rozdělení a zničení jeho hlavního uskupení.

V bojových úkolech útvarů a jednotkám kromě jiného stanovíme:

- objekty (čáry), v jejichž ovládnutí chceme předstihnout nepřítele,
- cesty k předjízdě nepřítele,
- způsob, dobu a pořadí vyjití vojsk ke stanoveným objektům (čarám),
- způsob rozvinutí a úderu proti hlavním silám nepřítele.

Rozhodnutí velitele musíme v nejbližší době předat vojskům. Přitom úkoly útvarů (jednotkám) můžeme předat krátkými bojovými nařízeními technickými pojítky nebo styčnými důstojníky. Současně s tím je třeba předat i základní úkoly pro součinnost.

Při organizaci součinnosti věnujeme zvláštní pozornost sladění bojové činnosti motostřeleckých a tankových útvarů (jednotek) k využití jaderných (chemických) úderů, ale také sladění činnosti mezi prvky bojové sestavy čelního a rovnoběžného pronásledování, s předsunutými odřady a taktickými vzdušnými výsadky. Kromě toho při organizaci součinnosti určujeme pořadí úprav a obnovy os přesunu a způsob činnosti vojsk v zamořených prostorech.

Udržování součinnosti během pronásledování musíme věnovat zvláštní pozornost a neustále organizovat tak, abychom dosáhli co nejrychlejšího rozbití krycích jednotek a vyjití hlavních sil na rovnoběžné ose s osami odchodu nepřítele, vytvořili potřebné uskupení sil a prostředků k pronásledování, rozdělení odcházejícího nepřítele a jeho postupné zničení po částech.